

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46375-11-11 מדינת ישראל נ' בר

בפני כב' השופט שמאי בקר

בעניין: מדינת ישראל
ע"י עו"ד זמנסקי, תביעות ת"א
המאשימה

נגד

נאשמת

זילפה בר
ע"י עו"ד טלי חזום (מהסנגוריה הציבורית)

הכרעת דין

א. כתב האישום, הכפירה והמצע העובדתי

1. נגד הנאשמת הוגש כתב אישום בעבירה של איומים, אשר תוקן בהמשך, לעבירה של ניסיון איומים, בלבד.

2. העובדות אינן שנויות במחלוקת למעשה, וכתב האישום המתוקן משקף את הדברים כפי הוותם:

א. בתאריך מסוים, שאינו ידוע לתביעה (אולם עובר ליום 9.8.11), כתבה הנאשמת מכתב לשופטת בית משפט השלום בראשון לציון (ת/2, להלן: "המכתב"), כהאי לישנא:

"אני יושבת בחדר בפעם האחרונה ורוצה שתסתכלי לי בעיניים כדי שהמבט מלא כאב סבל ויסורים ילוו אותך בכל מקום ובכל זמן ויהא צל מלווה של חייך, וירדוף אותך בחלומותיך. את, אישה של צדק חוק ומשפט אבל רוצחת נשמות חפות מפשע בלהב פסיקה, בדם קר ובקור רוח מקפיא...
אני נאלצת ללכת בדרכו של שופט בן עטר כמוצא אחרון. אני מקווה שופטת יעקובוביץ כי אחרי מותי תשני את פסה"ד."

ב. הואיל והמכתב לא הגיע לעיונה של השופטת, והוא "יורט" עוד קודם לכן על ידי קצין הבטחון, הכל כפי שהתברר במהלך שמיעת העדים, שינתה התביעה, מבעוד מועד, את הוראת החיקוק שייחסה לנאשמת, מעבירה של איומים לעבירה של ניסיון איומים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46375-11-11 מדינת ישראל נ' בר

3. במענה לכתב האישום הודתה הנאשמת בשליחת המכתב, כמתואר בכתב האישום; לשיטתה, עשתה כן לאחר בקשות ומכתבים מצידה אל בית המשפט (ואל גורמים רבים אחרים, בכירים במערכת המשפט), בניסיון לבטל פסק דין שניתן נגדה. פסק הדין ניתן בהעדר הגנה, במסגרת הליך תביעה קטנה שהוגש נגד הנאשמת על ידי שכן שהתנכל לה, כך לשיטתה. למותר לציין, כי הנאשמת אף טוענת כי התביעה הקטנה שהוגשה נגדה, כולה מבוססת על שקר ועל זיוף מסמך מהם צמח חובה כלפי אותו שכן, כפי שנפסק בפסק הדין.

ההגנה טענה, כי המכתב שנשלח על ידי הנאשמת לא היווה איום, לא ניסיון איום, ולא היתה כל כוונה מצד הנאשמת לאיים על בית המשפט, אלא שמדובר במתן ביטוי לתחושותיה הקשות של הנאשמת, הא ותו לא. לשיטת ההגנה, לנאשמת לא היתה כל כוונה או מטרה להפחיד או להקניט את השופטת, והמכתב אינו אלא "זעקה" של אישה מסכנה, שאינה מבינה דבר וחצי דבר במשפטים. התיק נקבע אפוא לשמיעת הוכחות.

4. מטעם התביעה העיד מר ירי רוזנברג, קצין הבטחון המחוזי של בתי משפט, מחוז מרכז, ואחריו מר אסף טבוש, איש משמר בתי המשפט, הכפוף למר רוזנברג. מצד ההגנה העידה הנאשמת בלבד.

הנאשמת מסרה בעדותה כי לא התכוונה לפגוע בשופטת בשום שלב, וכל שרצתה היה משפט צדק.

אציין, כי עדותה של הנאשמת היתה סוערת, לוותה בפרצי בכי (ובהפסקות רבות בשל כך), כפי שאף היה בכל הדיונים המקדימים בעניינה. לא התרשמתי כי המדובר ב"הצגה".

הנאשמת הסבירה כי לאחר קבלת פסק הדין נגדה, בהעדר הגנה, על סך למעלה מ-30,000 ₪, היתה נתונה לעיקולים מידיים מצד התובע, התקשתה להמשיך בחייה, והיא נקלעה למצב נפשי קשה מאוד.

הנאשמת אמרה:

"השופטת נתנה פס"ד בלי לשמוע אותי בגלל שלא כתבתי כתב הגנה, לא ידעתי שזה חשוב. מדובר בת.ק. כתבתי מכתב במקום כתב הגנה, חשבתי שזה יכול לשמש אותי ככתב הגנה. הגעתי לדיון ביום שהיה קבוע התאריך, אמרתי לשופטת שהחשבונית שהיא מחייבת אותי לשלם היא חשבונית

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46375-11-11 מדינת ישראל נ' בר

מזוייפת... התייצבתי ב- 17.3.11 באולם למרות שידעתי שהדיון התבטל וזאת כדי לבטל את פסה"ד, כלומר לחדש דיון. רציתי שפסה"ד יתבטל. כתבתי מכתב, אבל הוא לא ערוך ככתב הגנה... הגעתי לאולם של השופטת וביקשתי שתחדש את הדיון מאחר שהחשבונית עליה התבסס כתב התביעה היתה מזוייפת. היא אמרה לי באולם - זה לא מעניין אותי - לכן הגשתי בקשה לביטול פסה"ד ולחידוש התביעה... הלכתי להגיש ערעור, אמרו לי שאני צריכה להפקיד 10,000 ₪ עירבון [העדה שוב מתפרצת בבכי]. לא זכיתי להתייחסות מאף אחד, כולם אמרו שזו החלטה של שופטת ואין להם זכות להתערב. הלכתי לעו"ד והעו"ד רוצה שכר טרחה רציני שאין ביכולתי לשלם. לא יכולתי לעמוד בכל הלחצים... הייתי חסרת אונים, באתי לשופטת פעם אחר פעם, התחננתי שתבטל את פסק הדין, לא זכיתי לדיון חוזר ולביטול פסה"ד. לא כתבתי כתב הגנה כי חשבתי שהמכתב הוא מספיק כדי לנהל דיון בת.ק. מעולם לא התכוונתי לפגוע ולאיים על השופטת. כל אשר רציתי לבטל את פסק הדין ולהתייחס לבעיות שלי שהוא גרם לי, לא זכיתי לקבל תשובה. לכן שלחתי את המכתב. אפילו כתבתי ספר בעקבות כל השתלשלות האירועים המצערת... פניתי לשופטת פעם אחר פעם, שבוע אחר שבוע, בהמון מכתבים. ביקשתי שוב ושוב במכתבים ובקשות לחדש את הדיון ולבטל את פסק הדין, אמרתי שאין לי כסף לקחת עו"ד, ממש התחננתי שתחדש את הדיון, אבל לא עזר היא לא רצתה [העדה שוב בוכה]... המכתב הזה לא נכתב בגלל שרציתי לאיים על השופטת או להפחיד אותה, אלא מתוך מצוקה נפשית שלא היה לי מוצא, לא היה לי כסף לממן את פסק הדין, רציתי צדק [העדה מתפרצת שוב בבכי]... לא היה לי מוצא, לא ידעתי כבר מה לעשות. עשיתי את זה רק שהשופטת תתייחס אלי".

5. מטעם ההגנה הוגשו המסמכים הבאים:

א. פסק הדין שניתן בהעדר הגנה, מיום 14.2.11. בית המשפט ביטל, במסגרת פסק הדין, את הישיבה שנקבעה לדיון בתביעה הקטנה ביום 17.3.11 (נ/2).

ב. מכתב הנאשמת לבית המשפט (התקבל ביום 20.2.11) ובו תגובה לכתב התביעה שהוגש נגד הנאשמת במסגרת אותה תביעה קטנה, ובתחילתו "משתפת" הנאשמת את בית המשפט בכך שבתחילה לא מצאה לנכון להתגונן מפני תביעה שהיא לא "אשמה" בה, אולם בהמשך יש בה מעין תגובה של הנאשמת לכתב התביעה, גופו (נ/3). בסוף המכתב מבקשת הנאשמת מבית המשפט לבטל את פסק הדין ולהחזיר הדיון ליום בו נקבע - 17.3.11.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46375-11-11 מדינת ישראל נ' בר

מכתב נוסף שהתקבל בבית המשפט ביום 1.3.11 (לפני יום 17.3.11), שכותרתו - "בקשה לביטול פסק דין וקיום הדיון במועד שנקבע", במסגרתו מגיבה הנאשמת לכתב התביעה, בדרכה שלה, מבקשת להישלח למכונת אמת, ואף מבקשת ייצוג משפטי. הבקשה נדחתה (המכתבים השונים סומנו כולם, אף זה, נ/3).

6. לאחר ששמעתי את הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מנוס מהרשעת הנאשמת בעבירה של נסיון לאיים על השופט.

ב. ההכרעה המשפטית: איומה של הנאשמת להתאבד מהווה עבירת איומים

7. סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין), קובע כדלקמן:

"המאיים על אדם בכל דרך שהיא, בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר שלוש שנים."

8. בית המשפט העליון עמד, במסגרת רע"פ 2038/04 שמואל לם נ' מדינת ישראל, (פורסם במאגרי המשפט; להלן: פרשת לם) על יסודות עבירת האיומים, והקביעות שם יפות לענייננו, בשינויים המעטים המחויבים.

כב' הנשיאה ביניש, עמדה על הערכים המוגנים על ידי עבירת האיומים:

"...איום הוא מעשה שנעשה ("בכל דרך שהיא") כדי להפחיד או להקניט אדם בכך שייפגעו גופו, חירותו, נכסיו, שמו הטוב או פרנסתו – שלו או של אדם אחר. האיום הוא, אפוא, ביטוי שהמשפט מטיל עליו מגבלות תוך פגיעה בחופש הביטוי וזאת, כדי להגן על ערכים אחרים ובהם שלות נפש, בטחונו וחירות פעולתו של הפרט. האיום מסכן את חירות פעולתו של הפרט שכן, פעמים רבות, כרוך האיום גם בציפיה להתנהגות מסוימת מצד המאיים שהמאיים מבקש להשיג באמצעות השמעת האיום...".

ובהמשך, מבהיר עוד בית המשפט העליון את הדברים הבאים:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46375-11-11 מדינת ישראל נ' בר

"...יודגש, כי על פי סעיף 192 לחוק העונשין, אין נדרשת תוצאה של פגיעה בפועל בערכים המוגנים על מנת שתתקיים עבירת האיומים. לשם אכיפת האיסור שנקבע בעבירה אין נדרש להוכיח כי האיום אכן השיג את מטרתו של המאיים וכי ההפחדה או ההקנטה התממשה. די בפעולת האיום עצמה, אם בוצעה מתוך כוונה להפחיד או להקניט, כדי להוות עבירה של איומים. מדובר, אפוא, בעבירה שהיא מסוג העבירות ההתנהגותיות ואין מדובר בעבירה תוצאתית. בנוסף, מדובר בעבירה שהמחשבה הפלילית הנלווית אליה כוללת יסוד של "מחשבה פלילית מיוחדת". נפנה לבחון עתה, ביתר פירוט, את יסודותיה של עבירת האיומים..."

(פרשת **לם**, שני הציטוטים דלעיל לקוחים מסעיף 7 לפסק הדין; ההדגשות לעיל, ובכל הציטוטים בהמשך - שלי, ש"ב).

כב' הנשיאה ביניש, בפרשת **לם**, התעכבה על כל רכיב ורכיב של עבירת האיומים, ואלך בעקבותיה, צעד אחר צעד, לפחות ביחס לרכיבים הצריכים לענינו.

9. **היסוד העובדתי - הרכיב ההתנהגותי - המעשה הפיזי:** על פי לשון החוק, הרכיב ההתנהגותי בביצוע עבירת האיומים יכול להיעשות "בכל דרך שהיא", ופשיטא - שבוודאי שגם בכתב, כפי המצב דכאן.

10. **היסוד העובדתי - הרכיב ההתנהגותי - תוכן האיום:** חלקן השני של הרכיב ההתנהגותי ביסוד העובדתי של עבירת האיומים הוא תוכנו של האיום, להבדיל מדרך הביטוי. על פי סעיף 192 לחוק העונשין, יחשב לאיום כל מעשה שתוכנו עוסק בפגיעה שלא כדין בגוף, בחירות, בנכסים, בשם הטוב או בפרנסה של האדם שעליו מאיימים.

כיצד ניתן לסווג אם תוכן ביטוי מהווה איום? ברי, כי לא כל התייחסות שלילית לאחד או יותר מהתחומים הנזכרים בסעיף 192 לחוק, עולה כדי איום. כב' הנשיאה ביניש עומדת על כך כי יש מקרים בהם האיום הוא ברור וחד משמעי, מפורש ובוטה, ויש מקרים בהם מתעורר קושי בהכרעה אם אכן מדובר בביטוי מאיים. בית המשפט העליון קובע, שם, כי בית המשפט ידרש בכל מקרה לבחון את הנסיבות המיוחדות של הענין שבפניו, תוך שהוא מנחה עצמו על פי התכליות והערכים המוגנים, לעיל.

הקביעה אם תוכן הביטוי הוא מאיים נעשית על פי **אמת מידה אובייקטיבית**, כך כב' הנשיאה ביניש. לשיטתה, על בסיס תקדימים רבים אחרים, הבחינה נעשית **מנקודת מבטו**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46375-11-11 מדינת ישראל נ' בר

של אדם מן הישוב, המצוי בנסיבותיו של המאויים ולא על פי אמת מידה סובייקטיבית ומנקודת מבטו של המאויים הקונקרטי.

11. במקרה דנא, אין המדובר בתוכן איום שהוא גבולי. פשיטא בעיני, שכל שופט המקבל לידי מכתב של בעל דין (אם בכלל, ובוודאי כזה שהופיע בפניו ועניינו נדון על ידי אותו שופט), ובו איום להתאבד - יחוש פחד, או למצער - הקנטה.

מעשה כגון דא, איום בהתאבדות הקשור בפסיקה שיצאה תחת ידו של שופט - בוודאי ידיר שינה מעיניו של כל שופט.

נראה לי כי הדברים לעיל יפים מקל וחומר שעה שהנאשמת טרחה להזכיר את התאבדותו של כב' השופט בן עטר המנוח, ענין שבוודאי יש בו כדי להגביר את רמת האיום ואת ממשותו על המאויים. רוצה לומר, לא סתם "אני אתאבד" ערטיילאי, אלא "אני נאלצת ללכת בדרכו של שופט בן עטר כמוצא אחרון".

12. אפתח כאן מאמר מוסגר, ואציין, כי על פי הקביעות שבפרשת **לם**, יכולה הייתה התביעה לעמוד על כתב האישום המקורי, זה שייחס לנאשמת איום, ולא רק ניסיון.

בפרשת **לם** הואשם המערער באיומים כלפי אשתו, שעה שאת האיום אמר באזני עובדת סוציאלית, בחדרה המסוגר ולאזניה בלבד, ולפי, עלולה אשתו להגיע לבית הקברות.

בית משפט השלום זיכה את **לם** מעבירת האיומים, הואיל וקבע כי אין לראות בדברים שאמר **לם** לעובדת הסוציאלית כאיום **כלפי אשתו**, וערעורה של המדינה התקבל בבית המשפט המחוזי, אולם האחרון הרשיע את הנאשם באיום **כלפי העובדת הסוציאלית**.

כב' הנשיאה ביניש, נדרשה אפוא לשאלה, אם כאשר ראובן אומר לשמעון: "אני אהרוג את יהודה", נדרשת "זיקת ענין" בין שמעון (ששמע את דברי האיום) לבין יהודה (מושא האיום עצמו)?

כב' הנשיאה ביניש קבעה, וזו היא ההלכה הפסוקה, כי בהחלט יתכן שאמירה המושמעת כלפי אדם אחד, וקיים בה מסר כלפי אדם אחר, יכולה לעלות כדי איום **כלפי קולט האמירה**, ואין הכרח בהוכחת "זיקת ענין" בין המאויים, קולט האיום, לבין מושא האיום.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46375-11-11 מדינת ישראל נ' בר

כב' הנשיאה מנתה אי אילו קריטריונים לענין זה, אולם כאמור, לא זה המקום להתעכב על הדברים, הואיל ובמקרה דנא, התביעה תיקנה את כתב האישום בכך שייחסה לנאשמת אך ניסיון איום על השופטת, ולא על הקב"ט, אשר "יירט" את המכתב.

לסיכום המאמר המוסגר: בהחלט יתכן כי במקרה דנא ניתן היה להרשיע את הנאשמת, בהתקיים תנאים אחרים נוספים, עליהם אעמוד בהמשך, בעבירה של איום על הקב"ט.

התביעה בחרה שלא ללכת במתווה זה, ואין לי, איפוא, אלא לחתום המאמר המוסגר ולחזור למסלול בו ביקשה ללכת התביעה.

13. **היסוד העובדתי - הרכיב הנסיבתי - "שלא כדין"**: ההגנה בסיכומיה טענה כי התאבדות איננה מהווה מעשה "שלא כדין", ומכאן שאין כאן איום, ויש לזכות את הנאשמת. אין בידי לקבל טענה זו.

בית המשפט העליון קבע, באופן חד משמעי, במסגרת בע"פ 3779/94 **חמדני משה נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרי המשפט; להלן: פרשת **חמדני**), כי אין לראות בעובדה שמעשה איננו מוזכר במפורש בדין, הפלילי או האזרחי כאחד, כאסור, כשוללת את רכיב ה-"שלא כדין", שבעבירת האיומים.

כך כב' השופטת ביניש (כתוארה אז), בפרשת **חמדני**:

"פרופ' פלר בספרו על דיני העונשין, הציג עמדה לפיה יש לפרש את הביטוי "שלא כדין" כמשתרע על התנהגות שאין לה הצדק לפי כל דין פלילי או אזרחי המסדיר התנהגות בדרך פוזיטיבית, ואינו סבור כי הגנות מהתחום האזרחי או הסייגים לאחריות הפלילית יכללו בביטוי "שלא כדין" כהצדק להתנהגות של נאשם. (שם בעמ' 418-416).

כשלעצמי, נוטה אני לקבל את דעתו זו של פרופ' פלר, וסבורה אני שפירוש הביטוי עשוי להשתנות בהתאם לעבירה ולהקשר שבו הביטוי מופיע. בעבירות מסוימות הוא מיותר ושורשיו נעוצים בגישה שעבר זמנה, באחרות ראוי לתת לו משמעות שאין בה כדי לגרוע מהאיסור שביקש המחוקק לקבוע. אמנם, בעבירת האיומים הנדונה לפנינו הרכיב המוגדר "שלא כדין" אינו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46375-11-11 מדינת ישראל נ' בר

מיותר, אך נראה לכאורה, כי ניתן להסתפק לצורך סעיף זה במבחן הנזכר של התנהגות ללא היתר פוזיטיבי בדין."

לענין זה אפנה גם לפסיקתו של חברי, כב' סגן הנשיאה, השופט שגיא, במסגרת ת"פ 24353-05-10 מדינת ישראל נ' אהרון אסרף (פורסם במאגרי המשפט). אותה פרשה נסובה, בין היתר, אודות יסודותיה של עבירה מקבילה, של סחיטה באיומים; נגד אסרף הוגש כתב אישום בגין כך ששחט באיומים, בין היתר, את המתלוננת דשם, בכך שאיים עליה כי אם תעזבו, יתאבד.

כאמור, הדיון בעניינו של אסרף התמקד בעבירת הסחיטה באיומים, אולם שאלת קיומו של יסוד ה"שלא כדין" נדון שם, ואותו דיון יפה גם לעניינו. כך כב' סגן הנשיאה, השופט שגיא, לאחר שציטט, אף הוא, את פרשת חמדני:

"אין בדין היתר פוזיטיבי להתאבדות, אין לראות בה זכות אשר יש להגן ולשמור עליה, ואף קיימת הוראת חיקוק הנמצאת "במעגל השני" של המעשה, האוסרת על סיוע או שידול להתאבדות (סעיף 302 לחוק העונשין) - ראה לעניין זה אף הכרעת דינו של בית משפט השלום בחיפה (כב' השופט קוטון) בת.פ. 18971-12-10 מדינת ישראל נ' עג'ב, (פורסם במאגרים המשפטיים, 12.5.2011); החלטתו של בית המשפט השלום בחיפה (כב' השופט ליפשיץ) בת"פ 30657-04-11 מדינת ישראל נ' מוצה (פורסם במאגרים המשפטיים, 24.5.2011); והכרעת הדין שניתנה בת.פ. (שלום תל אביב) 3376/91 מדינת ישראל נ' דנציגר (פורסם במאגרים המשפטיים, 26.10.1992)."

(שם, סעיף 76 להכרעת הדין)

על בסיס הדברים לעיל, קבע בית המשפט, כי איומי ההתאבדות של אותו אסרף - כאשר ההתאבדות נעדרת היתר פוזיטיבי בדין - מוכיחים את היסוד העובדתי של העבירה, בין יתר הרכיבים הנדרשים לשם כך.

אין לי אלא לאמץ הקביעות דלעיל גם לכאן. העובדה שעסקינן בעבירת איומים ואילו פרשת אסרף דיברה בסחיטה באיומים, אינה משנה כהוא זה לסוגיית רכיב ה-"שלא כדין".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46375-11-11 מדינת ישראל נ' בר

14. **עבירת האיומים - היסוד הנפשי:** בית המשפט העליון, בפרשת **לם**, מחלק את היסוד הנפשי לשניים: המודעות מצד מבצע העבירה לטיב המעשה ולקיום הנסיבות, וקיום הדרישה כי מעשה האיומים יעשה "בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו".

כב' הנשיאה ביניש מקדימה הסבר קצר:

"מהי תכלית דרישת הכוונה לפי סעיף 192 לחוק? ציינו, כי תכליתה של עבירת האיומים היא להגן על שלוות נפשו, בטחונו וחירות פעולתו של הפרט ("המאויס"). כן ציינו, כי בעבירת האיומים טמונה פגיעה בחופש הביטוי של הפרט ("המאיים"). להכרעה בהתנגשות שבין ערכים אלה קבע המחוקק דרישה מחמירה נוספת מעבר לדרישת המודעות. אין די בכך שהמאיים יהיה מודע למעשיו ולנסיבות אלא נדרש גם שתתקיים אצלו שאיפה מודעת לפגוע בערכים המוגנים בסעיף, דהיינו, שאיפה להטיל אימה. לפיכך, על מנת שתקום אחריות פלילית לעבירה לפי סעיף 192 על התביעה להוכיח כי הנאשם ביטא את דברי האיום כדי להשיג את הפחדתו או הקנטתו של אדם."

(שם, סעיף 32 לפסק הדין)

15. **היסוד הנפשי - הגדרת הכוונה הנדרשת:** פרשת **לם** חוזרת ומזכירה את הידוע, לפיו המונח "בכוונה" בעבירת האיומים אינו מכונן לרכיב תוצאתי, שהרי עבירת האיומים איננה עבירה תוצאתית.

על פי בית המשפט העליון, די לענין זה לקבוע, כי העבירה מבוצעת מתוך שאיפה להשיג את ההפחדה או ההקנטה, וכי זוהי **המטרה** הניצבת לנגד עיניו של המאיים.

בהמשך, קבע עוד בית המשפט העליון, כי בחינתה של עבירת האיומים - שהיא עבירה התנהגותית המבוצעת מתוך מטרה, מחייבת את המסקנה כי כלל הצפיות חל לגביה, וכב' הנשיאה ביניש מפנה לדברים קודמים שקבעה בפרשת **חמדני**, כדלקמן:

"דרישת היסוד הנפשי מתמלאת כמובן, כאשר המאיים פועל במטרה להפחיד או להקניט, אך היא מתקיימת גם אם למאיים הייתה מודעות ברמה גבוהה של הסתברות, עד כדי קרוב לוודאי, כי התנהגותו יש בה כדי להפחיד או להקניט."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46375-11-11 מדינת ישראל נ' בר

16. מן הכלל אל הפרט.

הנאשמת בעדותה טענה כי לא התכוונה לאיים על השופטת. במענה לכתב האישום טענה ההגנה, כי הנאשמת אינה מבינה במשפטים.

אינך נזקק לתואר במשפטים על מנת לדעת אל נכון כי איום בהתאבדות כלפי שופט הדין בעניינך - יטרידו את מנוחתו, יערערו את שלוות נפשו, ויפגעו בה פגיעה קשה, בה ובכל הערכים המוגנים עליהם בא סעיף 192 לחוק העונשין להגן.

אדרבא, לדבריה שלה - עשתה הנאשמת את שעשתה, ואת הדברים שכתבה שלחה אל בית המשפט רק בחלוף מספר חודשים ממתן פסק הדין נגדה, ומשכלו כל הקיצין מבחינתה, והיא היתה **חייבת**, לשיטתה, לעורר את תשומת לב בית המשפט (שלדעתה התעלם ממנה), ואולי אף להשפיע עליו לעשות מעשה, או לפחות - להצטער על מעשה שעשה (פסק דין).

הנאשמת הסבירה בעדותה, כי כל פניותיה לשופטת - נדחו, כך גם פניותיה לקבלת עזרה אצל הסיוע המשפטי או אצל בכירי המשפט אליהם פנתה במכתביה (ראו נ/3 - המכתב הרביעי, המופנה לנשיאת בית המשפט העליון דאז, שר המשפטים, נציב התלונות על השופטים, חבר כנסת פלוני ו-"העיתונים: ידיעות, מעריב, גלובס, ישראל היום").

הנאשמת הבהירה עוד, כי ביקשה, חודשים מספר לאחר קבלת פסק הדין נגדה, לבטלו, ונוכח בקשותיה שנדחו - עשתה מעשה של ייאוש, מבחינתה, והגיעו הדברים כדי איום כאמור על השופטת.

המכתב, מכתב האיום (ת/2), שהנדון בו הוא "שופט בן עטר לא לבד", והוא כולל פתיח "בתיק זה התקשורת תהיה מעורבת ועוד ילמדו אותנו רבות בבתי ספר למשפטים", נחתם במילים לפיהן - "אני נאלצת ללכת בדרכו של שופט בן עטר כמוצא אחרון. אני מקווה שופטת יעקובוביץ' כי אחרי מותי תשני את פסה"ד למען ילדי שלא יצטרכו להמשיך את מלחמתי הקשה... היי שלום שופטת משכילה, סמכותית וכוחנית."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46375-11-11 מדינת ישראל נ' בר

אין מנוס, ואין ספק בלבי, כי מן המכתב ואף מעדותה של הנאשמת, עולה מטרחה ושאיפה להטיל אימה, להפחיד, או לפחות להקניט, לערער - ערער היטב - את השופטת ואת שלוות נפשה, על שום שנתנה נגדה פסק דין ומיאנה לבטלו.

הדברים הקשים דלעיל נועדו, לא רק על פי מקראם, אלא גם על פי הנאשמת עצמה בעדותה, לתפוס את תשומת לב המעין, ואולי אף לגרום לו לעשות מעשה (הגם שהנאשמת לא הואשמה בסחיטה באיומים).

לא לחינם נזעק הקב"ט למקרא המכתב, כפי עדותו.

בכל מקרה, קשה להלום כי כותב שורות כגון אלו, אינו שואף, לכל הפחות, לאיים או להקניט את הקורא.

הואיל והוכחת היסוד הנפשי נעזרת בכלל הצפיות, הרי שעל פני הדברים, לא יכול להיות ספק סביר, לפיו לכותבת שורות אלה לא הייתה מודעות ברמה גבוהה של הסתברות כי יש בהן כדי להפחיד או להקניט את השופטת.

17. **ניסיון איומים?** התביעה תיקנה, כזכור, את כתב האישום מעבירת איומים לעבירה של ניסיון איומים. הגם שאין המדובר בעבירה "נפוצה", לא שגתה התביעה בפועלה.

אפנה שוב, לענין זה, לפרשת **לם**, ולדיון שערכה כב' הנשיאה ביניש בסוגיה היסוד העובדתי של עבירת האיומים, בענין הרכיב הנסיבתי של הפניית האיום "על אדם".

כב' הנשיאה עמדה על כך כי קיימות שתי אפשרויות לפרשנות של ההיגד "על אדם" בעבירת האיומים: על פי גישה אחת (גישת הקליטה) נדרשת קליטה של דברי האיום אצל המאויים עצמו, על מנת שתתגבש עבירת האיומים. כלומר, על מושא האיום לקלוט בעצמו את האיום שהופנה כלפיו.

על פי הגישה השניה (גישת הביטוי), די בכך שאדם משמיע באוזני אדם אחר אמירה העולה מבחינה מהותית כדי איום. כלומר, די אם המאיים ביטא את דברי האיום והם נקלטו אצל אדם כלשהו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46375-11-11 מדינת ישראל נ' בר

כב' הנשיאה קבעה בפרשת לם, גם לאחר עריכת משפט השוואתי, כי במשפט הישראלי חלה גישת הקליטה. הדיון דלעיל חשוב לענייננו, הואיל והוא נושק לדיון "צדדי" שעורכת כב' הנשיאה בשאלת אפשרות קיומה של עבירת ניסיון איומים, כדלקמן:

"הדרישה כי האיום ייקלט בתודעתו של המאויים היא אינהרנטית לעבירת האיומים נוכח הערכים עליהם נועדה העבירה להגן – שלוות נפשו, בטחונו וחירות פעולתו של המאויים. גישת הקליטה מדגישה את התכלית של מניעת ההפחדה ותכלית זו עומדת במרכזה. נראה, אפוא, כי מאפייניה של גישת הקליטה עולים בקנה אחד עם הערכים המוגנים שביסוד עבירת האיומים. לפיכך, דומה כי במצבים בהם אין המאויים יודע על דבר האיום, אין לומר כי נפגעו הערכים המוגנים שביסוד עבירת האיומים. ודוק: יש להבחין בין מקרים בהם האיום נקלט אצל המאויים אך אינו פועל את פעולתו ואינו גורם לו לפחד, לבין מקרים בהם האיום לא נקלט כלל. הפחדה בפועל של המאויים אינה יסוד מיסודות העבירה ולפיכך, העובדה שהמאויים אינו פוחד אינה מעלה ואינה מורידה לענין השלמת העבירה. מנגד, כאשר האיום כלל לא נקלט על ידי המאויים הרי המאויים לא הועמד בסכנה כי יופחד והמעשה שבוצע בכוונה להפחיד או להקניט עשוי לעלות לכל היותר כדי ניסיון לבצע עבירה."

(שם, סעיף 22 לפסק הדין)

נזכיר, כי השופטת הנכבדה לא הייתה ברשימת עדי התביעה, אף לא נטען כי האיום נקלט אצלה, ולמעשה - כפי שכבר הזכרתי - ריחף סימן שאלה מעל סוגיה זו במהלך פרשת התביעה, כאשר בכל מקרה לא הוכח הדבר, כדבעי. כל אלה עולים גם בקנה אחד עם תיקון כתב האישום על ידי התביעה, כאמור, לכדי ניסיון איומים, בלבד.

אני קובע איפוא, כי בנסיבות הענין, הנאשמת ביקשה לאיים על השופטת, ולו היה מגיע מכתבה אל האחרונה - היתה מצליחה במשימתה, אולם עקב ה"יירוט" המוצלח של המכתב, מתחייב השימוש ב"ניסיון" לעשות כן.

18. סוף דבר אפוא, כאשר היסוד העובדתי כמעט ואינו שנוי במחלוקת (למעט רכיב ה"שלא כדיון"), וכאשר דחיתי את טענת ההגנה בענין זה, וקבעתי כי התקיים בנאשמת גם היסוד הנפשי, ואין מניעה - על פי גישת הקליטה, הנוהגת, שתתקיים עבירת ניסיון

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 46375-11-11 מדינת ישראל נ' בר

לאיים, אני מרשיע את הנאשמת בביצוע העבירה המיוחסת לה בכתב האישום המתוקן, דהיינו - ניסיון לבצע עבירת איומים, לפי סעיפים 25 + 192 לחוק העונשין.

ניתנה היום, י' סיוון תשע"ד, 08 יוני 2014, במעמד הצדדים

שמאי בקר, שופט

התביעה מגוררת